

ת"פ 182/11/12 - מדינת ישראל נגד רוני גאנם

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 182-11-12 מדינת ישראל נ' גאנם
בפני כב' השופטת דיאנה סלע
המאשימה
נגד
רוני גאנם
הנאשם

גזר דין

הנאשם, יליד 75', הודה בעובדות כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון, והורשע בעבירות דלקמן:

קשירת קשר לביצוע פשע - לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); עשיית עסקה בנשק - לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין; החזקת נשק שלא כדין - לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין; התפרצות לרכב בכוונה לבצע גניבה או פשע - לפי סעיף 413 סיפא לחוק העונשין וגניבה - לפי סעיף 384+383 לחוק העונשין.

1. תמצית העובדות המפורטות בכתב האישום.

ביום 13/10/12 פנה אל הנאשם בן משפחתו שאדי גאנם, שהיה באותה עת שוטר במג"ב, בבקשת עזרה, לאחר שנשקו האישי מסוג רובה סער M16 וכן אקדח "טייזר" שהיו ברשותו נעלמו (להלן: הנשקים). למחרת, בסביבות השעה 14:30 הגיעו שאדי ואשתו רנין לביתו של הנאשם, שם רקמו שאדי והנאשם תוכנית להסתרת הנסיבות של העלמותם של הנשקים של שאדי (להלן: התוכנית), כשהם משתפים בכך את ר.ג., בנו הקטין של הנאשם, יליד 97' (להלן: הקטין), ובידיעתה של רנין.

הנאשם ידע כי בשעות הערב של אותו יום, עתיד שוטר מיחידתו של שאדי להסיעו לבסיס. לכן, לפי התוכנית קבע שאדי עם שוטר מיחידתו, איציק ימיני (להלן: איציק), כי יבוא לאסוף אותו ברכב משטרתי (להלן: הרכב המשטרתי), בשעה מוקדמת מהנדרש. בסביבות השעה 19:40, פגשו שאדי ורנין את איציק בחניית ביתם, והציגו בפניו מצג שווא, לפיו הקטין יבוא עימם על מנת לסייע להם לסחוב מוצרים שרכשו. בתוך כך שם הקטין בתא המטען של הרכב המשטרתי תיק שנחזה להכיל את הנשקים של שאדי (להלן: התיק), והכל במטרה להטעות את איציק. בהמשך, בסיועה של רנין, הסיח שאדי את דעתו של איציק ובאותה עת, התפרץ הקטין לרכב המשטרתי, תוך עשיית שימוש במפתחות הרכב המשטרתי ובלא ידיעתו וללא רשותו של איציק, נטל ונשא מתא המטען של הרכב את נשקו האישי של איציק, רובה סער מסוג M16 קצר שמספרו 2206475 שהיה מוטמן מתחת לצידוד של איציק, וכן את התיק, והעבירם לרכבה של רנין, מבלי שתהיה לו רשות על פי דין לשאת או להוביל נשק.

בהמשך, לאחר ששאדי ואיציק נסעו לבסיס ברכב המשטרתי, הסיעה רנין לבית הנאשם את בנו הקטין ברכבה,

בו הוטמן נשקו של איציק, מבלי שלמי מהם היתה רשות על פי דין לשאת או להוביל נשק.

בהתאם לתכנית, מספר שעות מאוחר יותר, כשגילה איציק כי נשקו האישי נגנב מתא המטען של הרכב המשטרתי, טען שאדי בכזב כי גם הנשק והטייזר שלו היו בתא המטען ונגנבו יחד עם נשקו של איציק. במועד מאוחר יותר, מסרה רנין גרסת כזב בתשאול לבירור נסיבות העלמות הנשק והטייזר של איציק ושאדי. כל זאת עשה הנאשם ביחד עם שאדי והקטין ובסיועה של רנין, על מנת לסייע לשאדי להסתיר את נסיבות ההעלמות של נשקיו.

ראיות לעונש

2. הרשעות קודמות

לנאשם הרשעה אחת משנת 08' בגין ידיעה כוזבת על עבירה מסוג פשע, בגינה הוטל עליו מאסר על תנאי למשך תקופה של ארבעה חודשים.

3. תסקיר שירות המבחן.

שירות המבחן, אשר נתבקש ליתן תסקיר בעניינו של הנאשם, המליץ להטיל על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות, עונש מותנה, וכן להעמידו במבחן למשך שנה וחצי לאחר תום ביצוע עבודות השירות.

א. קצין המבחן סקר את נסיבותיו האישיות של הנאשם בן ה-38, נשוי ואב לחמישה ילדים בגילאי 11-17 שנים, המתגורר עם משפחתו והוריו בכפר סג'ור, אשר אחת מבנותיו סובלת מעיכוב בגדילה ונזקקת לטיפולים רפואיים ותרופתיים. המשפחה מוכרת למחלקת הרווחה מזה זמן רב על רקע קשיים כלכליים, ונתמכת לעיתים כלכלית על ידי המחלקה. הנאשם עבד כשבע שנים כנהג מונית בעסק שבבעלות אחיו, אך לאחר שנפצע בתאונה ברגלו, עבר מספר ניתוחים, והוכר כבעל נכות של 20%, מסר כי הוא מתקשה לעבוד באופן רציף.

ב. קצין המבחן מצא כי הנאשם מנסה להשליך את עיקר האחריות על שותפיו לעבירה ובמיוחד על רנין, אשר לדבריו ניצלה את ... כדי לשכנע אותו לשתף פעולה עמה ועם בעלה, למזער את חומרת מעשיו ותוצאותיהם הקשות עבורו ובמיוחד עבור בנו הקטין, בהתייחסו למעשיו כאל "טעות" שלא תחזור על עצמה.

הוא התרשם כי התנהגותו של הנאשם נעדרת מרכיבים מובהקים של חזרתיות, אך מצא כי קיים דמיון מעורר דאגה בין שתי העבירות עליהן הובא לדין, בהן קיים ניסיון "לתקן" באמצעות מעשים בלתי כשרים מציאות בלתי רצויה מבחינתו, כאשר התנהגות זאת של "קיצור דרך" מתיישבת עם אופן תפקודו הכללי במישורים שונים בחייו עד כה.

ג. להערכתו של קצין המבחן, קיים ליקוי באחריותו ובתפקודו כראש משפחה וכהורה, כאשר הנאשם נכשל בהגנת בנו מפני מעורבות בעבירות על החוק. כשלים אלו קשורים לתפיסות וערכים המניעים את התנהגותו של הנאשם ביחסיו עם משפחתו ויכולתו לווסת ולרסן רצונותיו ומשאלות לבו. הגורמים הללו מצביעים לדעתו על קיום סיכון בינוני להישנותה של התנהגות פורצת חוק גם בעתיד, אם כי הנאשם התחיל להתחבר למחירים שהוא

משלם בשל התנהגותו.

ד. עוד התרשם קצין המבחן כי ניתן לסייע לנאשם לגייס כוחות לעריכת שינוי באורח חייו באמצעות תהליך טיפולי שיקומי, כאשר ראשיתו תהיה ענישה מוחשית אשר תהווה סמן גבול ברור להתנהגותו. כן המליץ כי לאחר ריצוי המאסר בעבודות שירות, יוטל עליו צו מבחן לשנה וחצי שמטרתו שיקום תעסוקתי, ושיקום מערכות היחסים במשפחתו.

מסמכי הגנה

.4

א. הסנגור הגיש מכתב מאת העובדת הסוציאלית ומנהלת הלשכה לשירותים חברתיים במועצה המקומית סאג'ור, אשר ציינו כי משפחת הנאשם מוכרת להן עקב היעדר תעסוקה, מצוקת דיור קשה, הוצאות רפואיות בגין מחלתה של ילדתו וחובות כבדים שנקלע אליהם הנאשם, בהיעדר הכנסה, למעט עזרה קטנה מאביו, וכי היא נתמכת לעיתים על ידי הלשכה. לסיכום כתבו כי לנאשם אין דפוסי התנהגות עבריינים מושרשים, ומרביתם של בני משפחתו המורחבת משרתים בזרועות הביטחון ומתפקדים על פי חוק. לדעתן, עשוי הליך טיפולי מקצועי לסייע לנאשם להשתקם.

ב. הנאשם המציא מסמכים רפואיים מקופת חולים לפיהם אשתו סובלת מכאבי גב כרוניים, עברה חמישה ניתוחים קיסריים, והומלץ לה לא לעבוד בינתיים, בתו בת העשר נזקקת להורמון גדילה, תרופה יקרה ועולה 1,250 ₪ בחודש, וכן מסמך לגבי ליקוי מסוים בפוריות של בנו. כן המציא אישורים מהמל"ל לגבי קצבת הילדים לה הוא זכאי, והעדר זכאות לקצבה אחרת.

טיעוני המאשימה

.5

המאשימה ביקשה להשית על הנאשם מאסר בפועל לתקופה ממושכת, מאסר על תנאי וקנס.

א. ב"כ המאשימה טען כי בשנים האחרונות שמו לעצמם עבריינים או אחרים מטרה לשים יד על הנשק המוחזק בידי אנשי הבטחון הרבים להם נזקקת מדינת ישראל. כך הפך הנשק ממגן למאיים על האוכלוסייה האזרחית בארץ, ולא אחת נפגעו ואף נהרגו אזרחים חפים מפשע כתוצאה מירי שנעשה במהלך פעילות עבריינית, אף כי לא כוון אליהם. במקרה שלפנינו, חרף העובדה כי כתב האישום לא מייחס לנאשם או לאחרים עבירה של שימוש בנשק, אותו איום צריך לרחף מעל כל החלטה בענייניהם של מי שעושים כדי לשאת או לסחור בנשק שלא כדין. זאת בין היתר משנקבע כי מי שעושה מאמץ להשיג נשק שלא כדין, יש שבכוונתו גם לעשות בו שימוש.

ב. ב"כ המאשימה ביקש לקבוע מתחם אחד לכל העבירות, על פי הפסיקה שצירף, להעמידו על טווח בין ארבע לשמונה שנות מאסר, ולשלוח את הנאשם למאסר ברף הגבוה של המתחם. לטענתו, נאמר בפסיקה שוב ושוב כי יש להחמיר בהדרגה בענישה בעבירות מסוג זה, וכי בעניינו, בניגוד למקרים אחרים, הנשקים הגנובים לא נמצאו עד היום והם מהווים סכנה לשלום הציבור.

בהתייחס לקשירת הקשר, טען כי יש להעמיד את מתחם הענישה בגין עבירה זאת בנסיבות דומות של החזקת נשק שלא כדין, סחר בנשק שלא כדין וכדומה על בין 15 ל-30 חודשי מאסר בפועל. עבירה זו עניינה בתכנון העברייני, וכך המעשים המבוצעים לאחריו הם נועזים ומתוחכמים יותר. לכן עבירת הקשר עומדת על רגליים עצמאיות, ואינה תלויה בשאלה אם בסופו של יום יצא מעשה העבירה המתוכנן אל הפועל אם לאו.

אשר לעבירה של עשיית עסקה בנשק, העמיד את המתחם בטווח שבין 36 ל-48 חודשי מאסר, והדגיש כי מדובר ברובה סער מסוג M16, נשק התקפי שביכולתו לירות מספר רב של כדורים בדקה, ואינו משמש להגנה עצמית. הנסיבות בהן הושג הנשק - קשירת קשר, גניבה והתפרצות - מלמדות לטענתו כי הנשק נועד לפעילות עבריינית.

בנוגע להחזקת הנשק שלא כדין, ביקש לקבוע כי מתחם הענישה נע בין 12 ל-14 חודשי מאסר בפועל, תוך הפנייה לפסקי דין התומכים לדעתו בטענתו.

בהתייחסו לגניבה בנסיבותיה, ביקש להעמיד את מתחם הענישה על טווח בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ואילו לגבי ההתפרצות לרכב לשם ביצוע עבירת פשע, ביקש להעמידו על טווח בין 18 ל-24 חודשי מאסר בפועל, בהדגישו כי בעבירות אלה מדובר על קנוניה בין ארבעה אנשים, תכנון מוקדם, פריצה לרכב משטרתי וגניבת נשק.

ג. עוד התייחס לריבוי העבירות המיוחסות לנאשם, המראות לדידו כי הנאשם היה מוכן לעבור מספר משוכות בדרכו להשיג את מטרתו, ולכן בנסיבות אלה אין לסטות לחומרא או לקולא מהמתחם.

ד. ב"כ המאשימה התייחס לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, וטען כי הנאשם היה אחד המתכננים, הנשק מצא דרכו אליו, הוא היה היחיד שנהנה מביצוע העבירות, ולשם ביצוען שלח את בנו בן ה-15 ולבצע את המעשים האסורים. לכן, חרף העובדה כי לא נכח בזירה בעת ההתפרצות לרכב והגניבה של הנשק, לא הוא לקח את מפתחות הרכב, פתח אותו או לקח את הנשק בשלב הראשוני של הביצוע, הוא מבצע עיקרי לכל דבר וענין.

ה. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ב"כ המאשימה טען כי עונש של מאסר לא יפגע בנאשם זה באופן החורג או שונה מנאשמים אחרים. בהתייחס לפגיעה במשפחתו טען כי טענה כזאת תהיה בבחינת הקוזאק הנגזל, משמדובר במי ששיתף את בנו הקטין בגניבת רוס"ר 16M, והביא לכך שהילד יעצר ויועמד לדין פלילי בבית המשפט המחוזי. כך שנראה כי משפחתו שלו לא עומדת בראש מעייניו.

ו. בנוגע לנטילת האחריות של הנאשם ומאמציו לחזור למוטב, טען ב"כ המאשימה כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי על אף הודייתו בעובדות כתב האישום, הוא נמצא בעמדה קורבנית ומנסה להטיל את האחריות על שותפיו, כך שלא ברור שהוא מבין את המשמעות והחומרה של מעשיו. כן נקבע בתסקיר כי נשקפת מסוכנות בינונית מהישנות עבירות. כמו כן, לנאשם עבר פלילי בעבירה שאינה מנותקת מהעבירות דנן.

ז. בהתייחס להמלצת שירות המבחן, טען ב"כ המאשימה כי אף הוא קבע שראשיתו של הליך שיקומי בעניינו של נאשם זה הוא בענישה מהותית. מכל מקום, שיקוליו של בית המשפט בקביעת העונש הם שיקולים רחבים יותר מזה של שירות המבחן, ולכן, מדובר בהמלצה שהיא אך ורק המלצה, כאשר הליך טיפולי ניתן גם בין כתלי הכלא.

הסניגור ביקש שלא למצות את הדין עם הנאשם, לקבל את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם עונש שיבוצע בעבודות שירות. לחלופין, צירף פסקי דין בהם הושתו במקרים דומים עונשי מאסר בפועל לתקופה של מאסר בפועל עד שנה וחצי.

א. הסניגור טען כי ב"כ המאשימה הוציא את התיק מממדיו הנכונים, "ניפח" את העניין, והוסיף עובדות ותיאורים אשר לא הוסכמו, ולדידו אינם נכונים וסותרים את עובדות כתב האישום. כן ביקש כי בית המשפט לא יתייחס לעובדות מכתב האישום של רנין, אשר נמחקו בעניינו של הנאשם. לטענתו, לאור העקרון של האחידות בענישה, על בית המשפט לשקול גם את עונשה של רנין, עליה נגזרו עבודות שירות, על אף שחלקה היה גדול מחלקו של הנאשם, היא זו שביצעה בפועל את רוב העבירות ביחד עם שאדי והקטין, ומסרה גרסת כזב בתשאול במשטרה לברור נסיבות העלמותו של הנשק. כל זאת כאשר הנאשם כלל לא נכח כלל במקום בו התרחש האירוע, חלקו היה קטן יותר משל שאר המעורבים בפרשה, והאירוע החל בכך ששאדי ורנין פנו אליו בבקשת עזרה, והוא שילם על כוונתו לסייע מחיר יקר. יש לקחת עובדות אלה בחשבון לגזירת עונשו.

ב. הסניגור טען כי לא נגרם כל נזק לרכב המשטרתי, משבוצעה ההתפרצות באמצעות השלט של הרכב. אשר לגורל הנשק הגנוב טען כי כתב האישום מסתיים בכך שלא כתוב מה עלה בגורלו, ובנקודה זאת אין הסכמה בין גרסתו של הנאשם לגרסתה של המאשימה.

ג. הסניגור התייחס לתנאי מעצרו של הנאשם מיום 22/10/12 עד יום 31/12/12, שוחרר למעצר בית מלא בתנאים של איזוק אלקטרוני עד ליום 2/7/13, ובהמשך הותר לו לצאת לעבודה בין שבע בבוקר עד שבע בערב. כן טען כי אין מחלוקת שהנאשם לא הפר אף אחד מתנאי השחרור והוכיח שאפשר לתת בו אמון.

ד. הסניגור הפנה לסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 וטען כי חרף העובדה כי מדובר בהרבה אישומים, המעשה שביצע הנאשם הוא אחד, ולכן עונשו אינו נקבע לפי מספר העבירות אלא לפי המעשה עצמו. כן הפנה לע"פ 8469/99 אסקין נ' מ"י, פ"ד נה(2) 65, מפי כב' הש' ביניש, וטען כי אין מקום לגזור עונש נפרד בגין קשירת קשר, כאשר העבירה שלשמה נקשר הקשר בוצעה בפועל.

ה. הסניגור הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, כעולה מתסקיר שירות המבחן, חזר על הדברים, וציין כי גם המשפחה המקורית שלו היא בת עשרה ילדים ואביו גמלאי של משטרת ישראל. לדבריו, יש לקחת נסיבות מיוחדות אלה בחשבון בגזירת דינו של הנאשם.

כן חזר על קביעותיו והמלצותיו של קצין המבחן, לענין הענישה והשיקום הראויים, לרבות הקביעה כי אין לנאשם דפוסי התנהגות עבריינית מושרשת, וציין כי התסקיר הארוך והמפורט הוכן על סמך היכרות עם הנאשם והיותו בקבוצה טיפולית במשך שישה חודשים. הסניגור הדגיש כי הנאשם יודע שאם לא יציית לצו המבחן, יהיה צפוי

לעונש נוסף על זה שנגזר עליו. ואילו אם יציית לצו, יהווה הדבר סימן לכך כי חזר לחיים נורמטיביים, וכך הוא והחברה יצאו נשכרים.

ו. הסניגור התייחס לכך כי הודאת הנאשם בפתח משפטו, מיד כשתוקן כתב אישום, חסכה זמן שיפוטי יקר, העדת העדים וכן את כתיבתה של הכרעת הדין. הנאשם לקח אחריות מלאה על מעשיו ויש בו נכונות לתת עליהם את הדין.

ז. עוד טען כי לפי תיקון 113 לחוק העונשין, הענישה היא לא בהתאם לסעיפי האישום באופן יבש אלא "תפירת חליפה עבור הנאשם הקיים", לפי התיק הספציפי והנסיבות המתוארות בכתב האישום. בתיק זה לפי תסקיר שירות המבחן היות וקיים סיכוי לשיקום, רשאי בית משפט אף לסטות מהעונש ההולם לקולא.

ח. דברי הנאשם:

"אני מבקש סליחה. טעיתי. לא אחזור על זה כל החיים שלי. רק מחפש דרך לפרנס את המשפחה שלי. לחזור למשפחה שלי. סיבכו אותי וסיבכו את הילדים שלי".

7. באי כח הצדדים הפנו לפסיקה התומכת בעמדתם, מי לחומרא ומי לקולא, וחלקם יאזכרו בהמשך, כאשר הסניגור ביקש לאבחן את פסקי הדין שהוגשו על ידי המאשימה.

דין

8. כבר נאמר כי גזירת הדין היא מן הקשות במטלות השיפוטיות. הענישה מושפעת בכללותה משיקולי גמול, מניעה והרתעה (אף שקרנה של ההרתעה ירדה לאחורונה), נסיבות ביצוע העבירות, חומרתן, נפיצותן ותדירות ביצוען, השפעתן על כלל החברה וההשלכות היכולות להיגרם מהן, כגון מידת הפגיעה בביטחון הציבור, והפחד שמעשים אלה נוטעים בלבו של אדם מן הישוב. עוד היא מושפעת מהנסיבות האישיות של מבצע העבירות, גילו, עברו הפלילי, שיקולי שיקום ועוד. בכל אחד מהמקרים מוטלת על בית המשפט החובה לערוך את האיזון בין האינטרסים השונים. (ראו לעניין זה גם ע"פ 4890/01 מ"י נ' פלוני, פ"ד נו(1), 594, מפי כב' הש' בייניש (כתוארה אז); תיקון 113 לחוק העונשין).

העקרון המנחה בגזירת העונש, הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם המסוים העומד לדין, לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו. השיקולים לבחינת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה הם הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה, ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאשר בית המשפט רשאי לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת העונש ההולם.

קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ואשמו של הנאשם לבין חומרת העונש שיושת עליו, פורש בפסיקה כמבטא את "עקרון הגמול". ראו לעניין זה דברי כב' הש' רובינשטיין בע"פ 1523/10 פלונית נ' מ"י (18/4/12); ראו גם 156/80 כוכבי בנימין נ' מ"י, פ"ד לה(4) 744, מפי כב' הש' אלון).

א. אין צורך להכביר מילים על חומרת מעשיו של הנאשם, אשר הורשע על פי הודייתו, ביצוע עבירות רבות וחמורות. לאחר ששמע הנאשם כי נשקיו של קרובו שאדי, שוטר במג"ב, נעלמו, תכננו השניים תוכנית להסתרת הנסיבות בהן נעלמו הנשקים, תוך שיתוף בנו הקטין של הנאשם בן ה-15, ובידיעתה של רנין, כמפורט לעיל. שאדי ורנין הציגו בפני איציק, אשר הגיע כדי לאסוף את שאדי, מצג כוזב לגבי הצטרפותו של הקטין לנסיעה, ואילו הקטין הניח בתא המטען של הרכב המשטרתי בו נהג איציק תיק שנחזה להכיל את נשקיו של שאדי, כדי להטעות את איציק, כאילו אכן הונחו שם. בהמשך, בסיועה של רנין, הסיח שאדי את דעתו של איציק, ואותה עת התפרץ הקטין לרכב המשטרתי, נטל ונשא מתא המטען את נשקו האישי של איציק, רובה סער מסוג M16 קצר וכן את התיק, והעבירם לרכבה של רנין. בהמשך, חזרו רנין והקטין לבית הנאשם עם הנשק הגנוב, מבלי שלמי מהם היתה רשות על פי דין לשאת או להוביל נשק.

כשגילה איציק כי נשקו האישי נגנב מתא המטען של הרכב המשטרתי, טען שאדי בכזב כמתוכנן, כי גם נשקיו היו בתא המטען ונגנבו יחד עם נשקו של איציק. כל זאת עשו הנאשם יחד עם שאדי והקטין בסיועה של רנין, כדי לסייע לשאדי להסתיר את הנסיבות בהן נעלמו נשקיו.

במעשיו אלה, קשר הנאשם ביחד עם אחרים קשר לביצוע פשע, עשה עסקה אחרת בנשק שיש עמה מסירת החזקה בנשק לזולתו, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, בלא רשות על פי דין, פרץ או התפרץ לרכב בכוונה לבצע גניבה או פשע, וכן נטל ונשא בתחבולה דבר הניתן להיגנב בלי הסכמת הבעל, במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את הדבר מבעליו שלילת קבע. בנוסף, החזיק בנשק בלא רשות על פי דין להחזקתו.

ב. חומרה רבה מצאתי בכך כי הנאשם ביצע מעשיו לאחר תכנון מדוקדק, וסיבך בתוכנית ובמעשים את בנו הקטין עת היה בן 15 שנים, כך שמי שביצע את ההתפרצות והגניבה בפועל, נטל, החזיק, נשא והוביל נשק שלא כדין היה הקטין בהוראת הנאשם, תוך ניצול יחסי המרות של הנאשם, וכאשר הקטין שימש למעשה ידו הארוכה של הנאשם עצמו, אשר לא חס על בנו, בחר ללמדו התנהגות עבריינית חמורה בהנחייתו, כאשר אין לדעת איך ישפיעו מעשים אלה על עתידו של הקטין (השוו דנ"פ 1365/96 משולם ואח' נ' מ"י פ"ד נב(5) 1, מפי כב' הש' מצא).

ג. המאשימה טענה כי הנשקים הגנובים לא נמצאו עד היום ואין לדעת מה השימוש הנעשה בכלי משחית אלה או מה יהיה שימושם העתידי והשלכותיו. ההגנה מצידה דחתה טענות אלה, בעומדה על כך שהדברים אינם עולים מכתב האישום. ואולם, משהסכימה ההגנה כי הנשק הובא לבית הנאשם, היה בידיו ולא נמצא עד עצם היום הזה (עמ' 22 לפרוט', ש' 31- עמ' 23, ש' 2), די בכך כדי לקבל את טענת המאשימה כי לא ניתן לדעת מי הידיים המחזיקות בו כיום, אך חזקה היא כי ישמש לפעולות בלתי חוקיות. יש לזכור כי מדובר בין השאר ברובה סער M16, אשר הסכנה הנשקפת ממנו היא גבוהה ביותר ופגיעתו קשה מזו של אקדח רגיל. מדובר בנשק התקפי, שלא נועד לשמש להגנה עצמית, העשוי לגרום נזק רב, אם יפול לידיים עברייניות. לא למותר לציין כי גם בתקופה בה היה הנשק בביתו של הנאשם, בו מתגוררות תשע נפשות בצפיפות ודוחק, מתוכם חמישה ילדים קטנים, זאת ללא רישיון, ידע או אחריות בהחזקתו של כלי המשחית, תפעולו ושמירתו, ברי כי אף ללא העברת

הנשקים לידיים עברייניות שיעשו בהם שימוש קטלני, עצם המצאות הנשקים בבית הנאשם מהווה סכנה ממשית.

ד. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם הם פגיעה בשלומם ובבטחונם של הציבור, בשלטון החוק ובאנשי החוק, וכן פגיעה בקניין, ערכים שהמחוקק העניק להם מעמד מיוחד בחוקי היסוד, ובית המשפט העניק להם הגנה בפסיקה עקבית.

ה. בשורה של פסקי דין נתן בית המשפט העליון דעתו לחומרתן של העבירות בנשק, להשלכות הרוח האסון והסיכון הגלום בהן. עשיית עסקה בנשק, החזקת נשק שלא כדין וגניבת נשק נעשות ככלל, כדי לשמש מטרה בלתי חוקית, ולרוב על מנת לאפשר ביצוען של עבירות אחרות, הכרוכות לרוב באלימות או בהפחדה. זמינותם של כלי הנשק העוברים מיד ליד, אם לידיים עוינות ואם לידיים פליליות למיניהן, תורמים להגדלתו של מעגל האלימות ולתוצאות הקשות הנובעות מכך. גם החזקתו של נשק חם ורב עוצמה באופן בלתי חוקי בידי אדם שאינו עבריין, מקרבת את הסיכון לאלימות קשה עד קטלנית. מדובר בתופעה שהפכה נפוצה למרצה הצער, ובית המשפט העליון חזר ואמר את דברו, כי הגיעה השעה להחמיר בענישתם של המבצעים עבירות בנשק, גם במטרה להרתיע את הרבים.

"חומרתה של עבירת החזקת הנשק, מקורה בכך שעבירה זאת אינה נעשית לרוב אלא כדי לאפשר ביצוען של עבירות אחרות, שמעצם טבעו של הנשק, כרוכות באלימות או בהפחדה... כפי שציינה חברתי הנשיאה ד' ביניש, המציאות השוררת בארץ המתבטאת בזמינותו של נשק חם ורב עוצמה שיש עמו פוטנציאל להסלמת האלימות העבריינית, מחייבת מתן ביטוי עונשי הולם והחמרה ברמת הענישה (ראו ע"פ 1332/04 מדינת ישראל נ' פס, סעיף 4 ([פורסם בנבו], 19.4.04)). יש לעשות כן עוד בטרם ייעשה באקדח שימוש קטלני, באמצעות הרחקת המחזיק בו מן החברה לפרק זמן, והעברת מסר מרתיע באמצעות עונש מאסר ממשי לריצוי בפועל (ראו למשל ע"פ 3361/08 ליבוביץ' נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 27.7.08) (להלן: עניין ליבוביץ'); ע"פ 5220/09 עוואודה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 30.12.09).

בית המשפט קמא איזן כהלכה בין השיקולים השונים, ושקלל גם את מגמת ההחמרה המאפיינת את פסיקתו של בית משפט זה בעבירות של החזקת נשק בשנים האחרונות (... ע"פ 7955/06 כרכור נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 1.1.07); ע"פ 761/07 מדינת ישראל נ' אדרי ([פורסם בנבו], 22.2.07))" (ע"פ 8416/09 מ"י נ' **חרבוש ואח'** (9/6/10) מפי כב' הש' פוגלמן; כן ראו ע"פ 6671/06 מ"י נ' **מאדי סרור** (14/12/06) מפי כב' הש' לוי).

עוד ראו:

"כבר נאמר לא אחת בפסיקתנו כי מידת העונש המוטל בגין עבירות המבוצעות בנשק, מושפעת מפוטנציאל הסיכון הרב הטמון בנשק המוחזק שלא כדין ומהעברתו מיד ליד ללא פיקוח. בבוא בית-המשפט לגזור את הדין בעבירה של החזקה ונשיאה של נשק עליו להתחשב בנסיבות שבהן באה לידי ביטוי החומרה המיוחדת שבעבירה. בין היתר, ייתן בית-המשפט דעתו על סוג הנשק המוחזק שלא כדין, על כמותו, על התכלית שלשמה הוא מוחזק ועל הסכנה המוחשית שיעשה בו שימוש (השוו ב"ש 625/82 מחמוד נ' מדינת ישראל [1]). כאשר מדובר בנשק שעל-פי טיבו אינו מיועד להגנה עצמית, וכל כולו נשק התקפי רב עוצמה אשר השימוש בו יכול להביא להרג ללא הבחנה, יש

בעבירת ההחזקה והנשיאה של אותו נשק חומרה מיוחדת. " (ע"פ 1332/04 פס נ' מ"י, פ"ד נח(5) 541, 544, (19/4/04), מפי כב' הש' ביניש; ראו גם: ע"פ 5833/07 ח'ורי נ' מ"י (18/11/07), מפי כב' הש' לוי; ע"פ 7384/07 ליזמי נ' מ"י (6/3/08), מפי כב' הש' אלון).

10. מתחם הענישה

הנאשם הורשע בעבירות רבות ומגוונות שבצידן עונשי מאסר חמורים. הענישה בגין עשיית עסקה בנשק עומדת על חמש עשרה שנות מאסר, הענישה על החזקת נשק שלא כדין עומדת על שבע שנות מאסר, הענישה בגין התפרצות לרכב בכוונה לבצע גניבה או פשע היא שבע שנות מאסר, הענישה בגין עבירת הגניבה עומדת על שלוש שנות מאסר, ואילו הענישה על עבירת קשירת הקשר לביצוע הפשע במקרה זה הינה שבע שנות מאסר.

באי כוח הצדדים הביאו בפני בית המשפט פסיקה בעבירות דומות ובה קשת רחבה של עונשים.

א. המאשימה עתרה להטיל על הנאשם עונש במתחם שבין ארבע לשמונה שנות מאסר על כל העבירות כאחת. כמו כן הפנתה לפסקי דין בהם נגזרו עונשים חמורים על מעשים דומים.

כאמור, בגין עשיית עסקה בנשק ביקשה לקבוע מתחם הנע בין 36 ל-48 חודשי מאסר, תוך הפניה לפסקי דין בהם נגזרו על עבירות דומות ולעיתים חמורות יותר, מאסרים בין 2.5 ל-9 שנות מאסר (ע"פ 2944/09 אבו מועמר נ' מ"י (9/12/09), מפי כב' הש' לוי; ע"פ 4450/11 עספור נ' מ"י (8/2/12), מפי כב' הנשיא גרוניס; ע"פ 9112/11 פלוני נ' מ"י (13/12/12), מפי כב' הש' ג'ובראן; ע"פ 1323/13 חסן ואח' נ' מ"י (5/6/12), מפי כב' הש' ארבל; ע"פ 6371/11 הייבי נ' מ"י (18/12/11), מפי כב' הש' רובינשטיין; ע"פ 112/11 קירזנר נ' מ"י (16/10/12), וע"פ 1142/11 סדיר נ' מ"י (8/2/12), מפי כב' הש' ג'ובראן; ע"פ 3663/11 מ"י נ' סח (5/12/11), וע"פ 2251/11 נפאע נ' מ"י (4/12/11), מפי כב' הש' חיות; ע"פ 6210/10 מ"י נ' אנבריה (23/3/11), מפי כב' הש' עמית; ע"פ 5380/06 סלאמה נ' מ"י (16/5/06), מפי כב' הש' גורפינקל; ת"פ 34557/12/11 מ"י נ' פלוני ואח' (6/12/12), מפי כב' הש' גלעד; ת"פ 50188/03/11 מ"י נ' ברזאני ואח' (15/3/12), מפי כב' הש' כרמל).

בגין עבירת קשירות הקשר לביצוע פשע בנסיבות דומות של החזקת נשק שלא כדין ביקשה המאשימה לקבוע מתחם ענישה של בין 15 ל-30 חודשי מאסר וצרפה פסיקה במתחם שבין 8 ל-27 חודשי מאסר (1903/13 עיאשה נ' מ"י (14/7/13), מפי כב' הש' ארבל; ע"פ 6985/12 כמאל נ' מ"י (17/3/13), מפי כב' הש' רובינשטיין; ת"פ 4194/09 מ"י נ' כיאל ואח' (28/3/10), מפי כב' הש' נויטל).

בגין עבירה של החזקת נשק שלא כדין ביקשה המאשימה לקבוע מתחם של בין 12 ל-24 חודשי מאסר וכן צרפה פסיקה בה נקבעה ענישה על מעשים דומים בגובה זה (ע"פ 1332/04 פס נ' מ"י, פ"ד נח(5) 541, 544, (19/4/04), מפי כב' הש' ביניש; ע"פ 761/07 מ"י נ' אדרי (22/2/07), מפי כב' הש' לוי; ע"פ 5682/10 מ"י נ' עוראבי (9/8/10), מפי כב' הש' ריבלין, גרוניס ונאור; ע"פ 5604/11 נידאל נ' מ"י (5/10/11), מפי

כב' הש' ארבל; ע"פ 8416/09 מ"י נ' **חרבוש** (9/6/10), מפי כב' הש' פוגלמן).

בגין הגניבה ביקשה המאשימה לקבוע מתחם של בין 8 ל-24 חודשי מאסר ובגין עבירת ההתפרצות לרכב ביקשה מתחם שבין 18 ל-24 חודשי מאסר וכן צרפה פסיקה בה נקבעה ענישה על מעשים דומים בגובה 18 חודשי מאסר (רע"פ 1276/12 **שושן נ' מ"י** (20/2/13), מפי כב' הש' מלצר).

ב. הסנגור ביקש להשית על הנאשם שישה חודשי עבודות שירות ולחלופין להעמיד את המתחם בין 6 ל-18 חודשי מאסר. (ת"פ 166/08 מ"י נ' **הניה עלאא** (5/1/09), מפי כב' הש' שפירא; ת"פ 1095/06 מ"י נ' **אלחפיז** (22/2/07), מפי כב' הש' אמינוף; ת"פ 14116/02/13 מ"י נ' **אעמר ואח'** (17/9/13), מפי כב' הש' כהן; ת"פ 20778/11/12 מ"י נ' **סלפיתי** (7/5/13), מפי כב' הש' נועם; ת"פ 134/09 מ"י נ' **אמין** (3/11/09), ות"פ 1001/04 מ"י נ' **יוסף** (21/4/04), שניהם מפי כב' הש' מוניץ; ת"פ 8450/07/12 מ"י נ' **ריחאני** (31/10/13), ת"פ 9152/02/11 מ"י נ' **דפראוי** (19/6/11), ת"פ 21958/02/11 מ"י נ' **טאהא** (30/5/11), כולם מפי כב' הש' כתילי; ת"פ 1042/04 מ"י נ' **מטריק** (7/12/04), מפי כב' הש' הלמן; ת"פ 167/09 מ"י נ' **עבאס** (4/1/10), מפי כב' הש' עילבוני; ת"פ 14606/04/12 מ"י נ' **מוסא** (25/12/12), מפי כב' הש' פיש).

ג. לענין האופן לקביעתו של מתחם הענישה, יפים לענייננו דבריה של כב' הש' ארבל בע"פ 1323/13 חסן נ' מ"י (5/6/13), לענין האבחנה בין מתחם הענישה לבין הענישה הנוהגת, המהווה רק אחד הפרמטרים לקביעתו. מפאת חשיבות הדברים, אביאם בשם אומרם:

7. מתחם העונש ההולם הוא אמת-מידה נורמטיבית, המשקללת את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מן העבירה, מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירה זו ונסיבות ביצועה, לרבות מידת אשמו של הנאשם. בשלב זה איננו מתחשבים בנסיבותיו האישיות של הנאשם, היינו נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (ראו סעיף 40יא), דוגמת נסיבות חייו של הנאשם, הפגיעה שתיגרם לו ולמשפחתו כתוצאה מהעונש, מאמציו לחזור למוטב ועברו הפלילי או היעדרו. אולם אין בכך כדי לגרוע מהצביון האינדיבידואלי שהעניק המחוקק לשלב עיצוב המתחם, אשר בא לידי ביטוי בהוראה להתחשב בסוג העבירה בנסיבות המסוימות שבהן היא בוצעה (למשל: קיומו של תכנון מוקדם, נזק בכוח ובפועל, מידת אכזריות כלפי הקורבן וכו'), ותוך התייחסות למידת האשם של הנאשם המסוים שלפנינו (למשל: הסיבות שהובילוהו לבצע את העבירה, חלקו היחסי בביצועה, יכולתו להימנע מהמעשה, מצוקתו הנפשית עקב התעללות מצד קורבן העבירה וכו').

8. ...כשלעצמי, דומני כי רוחב המתחם שייקבע תלוי במורכבות העבירה הנדונה, כלומר במידת השונות שבנסיבות ביצועה. ככל שתהיינה יותר נסיבות רלוונטיות, המשליכות על חומרת המעשה, הרי שהמתחם יעוצב בצורה פרטנית, קונקרטיית ומדויקת יותר בהתאם לנסיבות אלה...

9. עוד אבקש לחדד בהקשר זה כי אין לטעות ולזהות בין מתחם העונש ההולם לבין טווח הענישה

הנהוג. מדובר ב"יצורים" שונים. מתחם העונש ההולם מגלם, כאמור, הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים, כאשר מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה הנדונה הוא רק אחד מהם. טווח הענישה הנהוג בפסיקה, לעומת זאת, הוא נתון אמפירי-עובדתי, המורכב מהעונשים המקובלים בגין עבירה מסוימת בדין הנהוג".

בע"פ 8012/04 **מתאני נ' מ"י** (16/11/05), הדגישו כב' הש' חשין, גרוניס וג'ובראן את הצורך להחמיר במי שמבצע עבירות הנשק, אפילו הנו צעיר שאורח חייו נורמטיבי:

"... הגיעה השעה להעלות את רף הענישה בעבירות נשק (ראו ע"פ 4831/03 אבו באכר נ' מדינת ישראל (לא פורסם)). יש לקוות שענישה מחמירה בתחום זה תרתיע את אלה הסוחרים בנשק, מובילים נשק ומבצעים עבירות דומות בקשר לכלי נשק. המערער הינו אמנם צעיר בן 25 שנים, ללא עבר פלילי, אך כאשר עסקינן בעבירות כה חמורות ומסוכנות יש ליתן משקל עודף לאינטרס הציבורי על פני נתוני האישיים של הנאשם".

עוד ראו:

"במהלך משפטו טען המערער שאת האקדח והתחמושת מצא במטע זיתים שמשפחתו מכרה לאחר. הסבר זה נשען על דבריו של המערער בלבד ואין לו תמיכה נוספת. אולם, גם אם הסבר זה נכון הוא, היה על המערער למסור את הנשק לרשויות החוק, והעובדה שהוא לא נהג כך, ולאור הרשעותיו בפלילים, אין זה מן הנמנע שהמערער התכוון להוסיף ולהחזיק בנשק כאשר מטרתו נותרה לוטה בערפל... ועל כן החלטנו לקבל את הערעור ולהעמיד את תקופת המאסר בה ישא המערער בפועל על 30 חודשים..." (ע"פ 9373/10 **חמד נ' מ"י** (14/9/11), מפי כב' הש' לוי).

בענייננו, נוכח סוג העבירות, חומרתן, התכנון שקדם למעשה, גניבתו של נשק משטרתי מאיש משטרה לאחר הונאתו, היותו של אחד מכלי הנשק שנגנבו בהתפרצות לרכב המשטרתי רובה סער M16 - נשק התקפי רב עוצמה, העובדה כי מי שבצע את העבירה למעשה היה בנו הקטין של הנאשם ששימש ידו הארוכה של אביו, והעלמותם של הנשקים עד עצם היום הזה, אני רואה להעמיד את מתחם הענישה בגין כל העבירות שבצע הנאשם על טווח העומד בין 42 חודשי מאסר בפועל לשבע שנות מאסר.

11. יחד עם זאת, הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ובית המשפט מצווה לשקול גם שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של הנאשם, מעורבות קודמת בפלילים, הודייתו בעבירות שביצע, חרטתו, וכן שיקולי שיקום וחינוך (ע"פ 5106/99 **אבו נגימה נ' מ"י**, פ"ד נד, 354, 350(1) מפי כב' הש' דורנר; ע"פ 4890/01 **מ"י נ' פלוני**, פ"ד נו(1), 594, מפי כב' הש' ביניש).

א. לקולא אני רואה לזקוף לזכות הנאשם את הודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן בטרם נשמעו העדים בעניינו וכן את חרטתו. יחד עם זאת, לא למותר לציין כי לפי דברי הנאשם בבית המשפט לא נראה כי הנאשם הפנים את חומרת מעשיו שלו, עת ניסה להשליכם על אחרים באומרו: "רק מחפש דרך לפרנס את המשפחה שלי... סיבכו אותי וסיבכו את המשפחה שלי". גם קצין המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לקבל אחריות מלאה על מעשיו, ולבטא אמפתיה כלפי בנו הקטין, בעוד הוא חווה עצמו יותר כקורבן מאשר כאדם שבצע עבירות

פליליות. אף על פי כן, משהודה הנאשם בעובדות כתב האישום, ויותר על זכותו להלחם על חפותו, הוא זכאי להקלה על פי הפסיקה הנוהגת.

ב. כן יזקפו לזכותו של הנאשם הדברים שנכתבו בתסקיר שירות המבחן לגבי נסיבותיו האישיות, מצוקות המשפחה, מצבה הכלכלי הקשה של משפחת הנאשם, החיה בצפיפות ודוחק ומתקיימת מהכנסתו הקטנה והלא עקבית של הנאשם ומעזרת האב, המשמשות גם לקניית תרופות יקרות לבתו.

מדברי קצין המבחן עולה כי הנאשם החל להפנים את המחירים שהוא משלם, וניתן לסייע לו לגייס כוחות ולערוך שינוי באורח חייו. יחד עם זאת העריך כי הסיכון להישנותה של התנהגות פורצת חוק אצל הנאשם, שהורשע בעבר במסירת ידיעה כוזבת אודות פשע, הוא בינוני, כי קיים דמיון מדאיג בין שתי העבירות עליהן הובא לדין, וכי בעבירה הקודמת לא מוצה הדין עם הנאשם.

ג. לחומרא יש לקחת בחשבון כי הנאשם לא בחל באמצעים להגשמת תוכניתם המשותפת שלו, של שאדי ושל רנין, ולא חס על בנו הקטין. במקום לשמש לו דוגמא להתנהגות טובה ותקינה שתכשירו לחייו הבוגרים, בחר להכניסו לעולם הפשע, ואף הטיל עליו את חלק הארי בתוכנית שקבעו. בכך חשף ילד צעיר לסיכון ממשי, להליכים פליליים ולקשר לעבירות בנשק, שהנן חמורות ביותר, כאשר הוא מלמד אותו לזלזל בשלטון החוק ובאנשי החוק. כל זאת, מתוך ידיעה כי הקטין אינו צפוי לענישה משמעותית בהיקף שיטל עליו. אין מדובר בהתנהגות ספונטנית, אלא קדם למעשה תכנון מוקדם והכנה, אשר במהלכו יכול הנאשם להתחרט ולהבין את חומרת המעשים.

ד. שירות המבחן המליץ שלא למצות את הדין עם הנאשם ולהטיל עליו ביצוע עבודות שירות, אף על פי שסבר כי ראוי שראשיתו של ההליך השיקומי שעל הנאשם לעבור תחל בענישה מוחשית אשר תשים לו גבולות. כידוע, אין בית המשפט כבול להמלצותיו של שירות המבחן, השם דגש על האינטרס השיקומי של הנאשם, וזאת נוכח האינטרסים השונים העומדים לנגד עיניו של כל מוסד. תפקיד השופט הינו האיזון בין מגוון השיקולים העומדים בבסיס הענישה הפלילית, לרבות האינטרס הציבורי, לבין השיקול הטיפולי והשיקומי, המתבטא בהמלצותיו של שירות המבחן. (רע"פ 9151/06 **מזרחי נ' מ"י** (15/11/06), מפי כב' הש' ג'ובראן). כבר נקבע כי כאשר בעבירות נשק עסקינין, יסוגו נסיבותיו האישיות של נאשם מפני שיקולים של טובת הציבור. אשר לנזק שיגרם למשפחת הנאשם אם ייאסר, נראה כי הנאשם עצמו לא העמיד את טובתה של משפחתו בראש מעייניו ולא נמנע מלסכן את עתידו של ילדו ולחשפו לפלילים.

לעניין זה ראו:

"מעבר לנדרש, יוער כי הסכנה הטמונה בעבירה החמורה של החזקת נשק מצדיקה הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל גם על מי שזו עבירתו הראשונה. בבוא בית-המשפט לשקול את הענישה בעבירות מסוג זה, עליו לתת משקל נכבד יותר לאינטרס הציבורי ולצורך להרתיע עבריינים בכוח מלבצע עבירות דומות, על פני הנסיבות האישיות של העברייני. (ראו והשוו ע"פ 5066/98 מדינת ישראל נ' נייעמן דחלה ואח', תק-על (3)99, (1574). (רע"פ 2718/04 **אבו דאחל נ' מ"י** (29/3/04), מפי כב' הש' ג'ובראן).

אחידות הענישה

12. על אף כל האמור לעיל, עומד בפני בית המשפט גורם נוסף משמעותי הצריך לקבל ביטוי משמעותי, והוא עונשה של רנין, שותפתו של הנאשם לעבירה, אשר נדונה למאסר שירוצה בעבודות שירות, על פי הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים בת"פ 185/11/12, בבית המשפט המחוזי בחיפה, בפני כב' הש' יצחק כהן. אכן, גם הקטין נדון לשירות לתועלת הציבור בלבד ללא הרשעה, אך עסקינן בנער שהיה בן 15 בעת ביצוע העבירות, ואשר שותף בעבירות על ידי אביו הנאשם. לפיכך, לא יהווה עונשו נקודת עיגון לצורך הדיון באחידות הענישה.

א. הסניגור טען כי נוכח העקרון של אחידות הענישה, יש להשוות ככל הניתן בין עונשה של רנין כאמור בגזר דינה אותו הגיש לתיק בית המשפט, לעונשו של הנאשם. הסניגור הדגיש ופירט את מעשיה של רנין לפי עובדות כתב האישום, בטענה כי מעשיה חמורים מאלה שביצע הנאשם, אשר נגרר לפרשה רק בשל בקשת העזרה של שאדי ורנין, ולא נכח כלל בזמן ביצוע המעשים עצמם, אשר בוצעו בפועל על ידי רנין ביחד עם שאדי והקטין. כן טען כי על בית המשפט להתייחס בגזירת דינו אך ורק על נסיבות הקשורות לכתב האישום וראיות אחרות בתיק בו עסקינן, ואין הוא מתבקש להכריע בשאלת אחריותה הפלילית של רנין בהסתמך על טיעונים אחרים.

ב. ב"כ המאשימה, אשר הגיש את פרוטוקול הדיון בעניינה של רנין, לרבות טענות הצדדים שם, אישר כי הסדר הטיעון שם כלל גם הסכמה לענין הענישה, דהיינו מאסר שירוצה בעבודות שירות. עם זאת טען כי העבירות בהן הורשעה רנין היו קלות מאלה בהן הורשע הנאשם, וכי בשונה ממנו, נגזר דינה בגין עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, סיוע לעשיית עסקה בנשק וסיוע לגניבה, בעוד שהנאשם הורשע בעבירות רבות וחמורות מאלה. קשירת קשר לביצוע פשע, עשיית עסקה בנשק, החזקת נשק שלא כדין, התפרצות לרכב בכוונה לבצע גניבה או פשע וגניבה. כמו כן, בניגוד לאמור בכתב האישום בעניינו של הנאשם, רנין לא הורשעה בהובלת הנשק הגנוב.

לסיכום, בנסיבות הענין, לא ניתן להתעלם מחומרתה של העבירה כפי שתוארה לעיל, מהעובדה כי זאת אינה הרשעתו הראשונה של הנאשם, וכי בוצעה בידי בנו הקטין. ועל כן על בית המשפט לתת משקל נכבד יותר לאינטרס הציבורי מאשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

13. דיון בסוגיה של אחידות הענישה

א. עקרון אחידות הענישה הוא עקרון יסוד במערכת המשפט הפלילי הואיל ו"הוא משקף את ערכי השוויון, ההגינות והצדק, ואף את האינטרס לשמור על אמון הציבור בהליך הפלילי ובמערכת המשפט". (ע"פ 5195/11 קריניאן נ' מ"י (28/3/12), מפי כב' הש' הנדל). עקרון זה אינו נכלל במפורש בתיקון 113 לחוק העונשין, אך על פי סמכותו של בית המשפט לפי סעיף 40יב. לחוק העונשין, רשאי בית המשפט לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה.

עם זאת, אחידות אין פירושה זהות. העובדה כי מדובר בפרשה אחת מחייבת קנה מידה אחיד לבחינת ענשם של המשתתפים השונים, אך אין משמעות הדברים כי התוצאה תהיה זהה בכל מקרה, שכן עליה לשקף את אופי העבירות, נסיבותיו הייחודיות של כל משתתף ואת חלקו ומשקלו בפרשה. לסוגים דומים של נסיבות צריך להינתן משקל זהה אולם השורה התחתונה תלויה בתוכן הנסיבות ולא רק בקיומן. (ראו רע"פ 3173/09 פראגין נ' מ"י (5/5/09), מפי כב' הש' רובינשטיין; ת"פ 5576/10 פלוני נ' מ"י (14/4/11), מפי כב' הש' ג'ובראן; ע"פ

5640/97 רי"ן נ' מ"י, פ"ד נג(2) 433, 470 מפי כב' הש' אילן; ע"פ 6490/12 אבורמד נ' מ"י (15/11/12), מפי כב' הש' הנדל).

על חשיבותו של עיקרון אחדות הענישה, עמד כב' הש' ג'ובראן בע"פ 9545/09 אלדין נ' מ"י הדין (24/3/10), פסקה 11, כדלקמן:

"עקרון זה נגזר מעקרון שיוויון הנאשמים בפני החוק, ומורה כי על מצבים דומים מבחינת אופי העבירות והנסיבות האישיות של הנאשמים ראוי להחיל, במידת האפשר, שיקולי ענישה דומים (ע"פ 2287/09 והבה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 25.1.2010)). "עקרון אחדות הענישה הוא כלל חשוב הבא למנוע קיום הפלייה בין שווים או דומים, למען עשיית צדק עם נאשמים, ולצורך שמירת אימון הציבור בהליך הפלילי" (ע"פ 9792/06 חמוד נ' מדינת ישראל, בפסקה 15 ([פורסם בנבו], 1.4.2007)). משמעות הכלל היא שמקום בו מורשעים מספר נאשמים באותה פרשה, ומעשיהם דומים, אחריותם המשותפת תבוא בעיקרון לידי ביטוי בעונש דומה שיוטל עליהם (ע"פ 9937/01 חורב נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6), 738, 752 (2004))."

ב. ראשית יאמר כי הצדדים הגישו לבית המשפט מסמכים מתוך תיקם של רנין ושל שאדי, שנוהל בדלתיים סגורות, לכאורה מבלי לבקש את רשותו של בית המשפט שדן בעניינה ופרסומם אסור. יחד עם זאת, איש מהם לא טען כנגד השימוש בהם, ולא התייחס כלל לעובדות החסיון. בנסיבות הענין, מצאתי כי ניתן לעשות שימוש בטיעוני הצדדים ובגזר הדין, כפי שנעשה בעבר בע"פ 3182/01 חליף נ' מ"י (19/5/03), על ידי כב' הש' מצא, אשר גם בו נטענה טענת של אחדות בענישה, ולכן הומצא לפני בית המשפט פרוטוקול הדין וגזר הדין שהיה חסוי. הערעור באותו ענין נדחה משהבחין כב' הש' מצא בין שני המקרים וקבע שהמקרה לפנייהם חמור יותר, ללא התייחסות לענין החסיון.

ג. בכתב האישום המתוקן שהוגש בעניינו של הנאשם, שותפה רנין לכאורה למעשיו של הנאשם במלואם, ואף ביצעה חלק מהמעשים בפועל עם בנו הקטין של הנאשם, לאחר שאלה תוכננו במשותף, שעה שהנאשם המתין בביתו לקבלת הנשקים, אשר נעלמו לאחר מכן ולא נמצאו. ואולם, יש לזכור כי רנין לא הורשעה בעבירות זהות לאלה של הנאשם, וכן דינה נגזר על פי העובדות והעבירות בהן הודעתה והורשעה. יתר על כן, מטיעוניה של המאשימה בעניינה עולה כי מדובר באשה ואם ללא עבר פלילי, פעלה על פי הוראותיהם של הנאשם ושל בעלה, וכי בשלב מסוים כאשר נחקרה במשטרה, שיתפה פעולה, התוודתה על מעשיה וסייעה לצוות החקירה. סיבות אלה היוו בסיס עיקרי להסדר הטיעון. כתב האישום בעניינה של רנין, כולל עובדות נוספות המתייחסות לנאשם, אשר נכללו בכתב האישום המקורי נגד הנאשם, אך נמחקו לחלוטין בעקבות ההסדר אליו הגיע עם התביעה.

אכן, במסגרת הסדרי טיעון מגיעים הצדדים להסכמות בעניין "אמת משפטית", אשר היא ורק היא תעמוד בפני בית המשפט בבואו לגזור את הדין, ואולם כאשר עסקינן בהסדר טיעון, בו מתוקנים כתבי אישום, מיוחד ההסדר לאותו נאשם. אשר לאבחנה בין שני הנאשמים, והחובה של בית המשפט להמנע מהענקת משקל לעובדות בהן לא הורשע נאשם (זאת לענין עונשה של רנין), יפים לענייננו דבריו של כב' הש' דנציגר בע"פ 1338/10 חפוטה נ' מ"י (7/2/13):

"לאור עקרון ההלימה, לפיו נדרש שיתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ואשם הנאשם לבין חומרת העונש שיושת עליו [השוו: פסק דינו של השופט א' רובינשטיין בע"פ 1523/10 פלונית נ' מדינת ישראל (18.4.2012), פסקה יז] איני סבור כי ניתן להתעלם מחלקו הקטן יותר של המערער במסכת העבריינית. שונה היה המצב אילו לא הושמט סעיף 10 האמור. ברם, במסגרת הסדר טיעון כל אחד מהצדדים מכלכל את צעדיו תוך שקילת הסיכויים והסיכונים, גם באשר להיקף הפירוט העובדתי וטיבו. בהקשר של הסדרי טיעון אין לבית המשפט אלא העובדות בהן הודה הנאשם. בית המשפט אינו רשאי להביא בחשבון לצורך גזירת הדין עובדות שלא בא זכרן בכתב האישום בו הודה נאשם לצורכי הסדר טיעון. בפרשה אחרת הדגשתי כי:

"יובהר כי מקום בו ההרשעה מתבססת על עובדות כתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון, בית המשפט שמאשר את ההסדר כבול לתשתית העובדתית המפורטת בכתב האישום בו הודה הנאשם ואין מקום לסטות מתשתית זו [ראו והשוו: ע"פ 4907/11 מרעי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (14.11.2012), פסקה 5]. זקיפת עובדות שבהן לא הודה הנאשם במסגרת הסדר הטיעון לחובתו, אינה עולה בקנה אחד עם הזכות להליך הוגן [ראו: ע"פ 2994/12 זגורי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (23.10.2012), פסקה 17]."

השוו גם דבריו של כב' הש' הנדל בע"פ 6490/12 **אבורמד** הנ"ל:

"... השתלשלות ההליכים בתיק זה מלמדת על טעות דיונית שמתעוררת מדי פעם. ראוי להבהיר את הנקודה כדי שמקרים כאלה לא יישנו. כפי שצוין לעיל, חוק סדר הדין הפלילי קובע כי נאשם מודה בעובדות ולא בעבירות. עובדות אלו מהוות את הבסיס להכרעת הדין והן הקובעות את אשמתו ותוחמות אותה. דל"ת אמותיו של כתב האישום אמורות להיות רוחב המגרש של המעשה הפלילי של הנאשם. גישה זו תורמת לא רק לצדק שבמשפט - הנאשם הורשע על פי הודאתו - אלא אף לבהירות ההליך וניהולו היעיל.

תחת זאת, יש וצד מנסה לסטות ממנדט העובדות - אין להתיר זאת. ... אם נאשם אינו מודה בעובדות כתב האישום יש להכין כתב אישום מתוקן בו יימחקו העובדות שאינן שייכות למערער. כך יונח לפני בית המשפט מסמך בהיר אשר כל המעיין בו יידע באילו עובדות הודה המערער וזהו הבסיס להרשעתו." (ראו גם ע"פ 5111/12 **שני ברכה נ' מ"י**, (18/11/12), מפי כב' הש' זילברטל).

משכך, אין הנאשם זכאי לענישה מקבילה לזו של רנין, בעקבות ההסדר אליו הגיעה המאשימה עמה, על ידי תיקונו של כתב האישום שהוגש נגדה והענישה המוסכמת. מדובר בענין המצוי בסמכותה הבלעדית של המאשימה, האמונה על בחינתה של התשתית הראייתית המצויה בידה, והמוחזקת כמי שעושה מלאכתה במומחיות, במקצועיות וביושר. בנסיבות אלה, המסגרת המחייבת לענייננו היא כתב האישום המתוקן בעניינו של הנאשם דכאן, והטיעון לעונש של הצדדים, כאשר ההקלות בכתב האישום המתוקן של רנין אינן יכולות להזקף לזכותו של הנאשם.

בנסיבות אלה, אכן קיימת אבחנה בין העבירות בהן הורשעו הנאשם ורנין, כאשר העבירות שיוחסו לה פחותות

משמעותית מאלה בהן הורשע הנאשם. כך קיימת אבחנה בעברם הפלילי של השניים, משקלם בתכנון המעשים העברייניים, העלמות הנשק לאחר שהגיע לידיו של הנאשם, וביצוע העבירה על ידי בנו הקטין, אותו סיבך כאמור לעיל.

יחד עם זאת, עונשה של רנין יהווה שיקול משמעותי לקולא גם בעניינו של הנאשם, אשר הודה בעובדות כתב האישום ולקח אחריות על מעשיו. נוכח עיקרון אחידות בענישה, מצאתי, לא בלי התלבטות, לסטות לקולא ממתחם הענישה שקבעתי למעשיו של הנאשם.

14. לאור כל המקובץ לעיל, לאחר ששקלתי את כל השיקולים לחומרא ולקולא, אני רואה לגזור על הנאשם עונשים כדלקמן:

א. מאסר בפועל למשך 30 חודשים, בניכוי תקופת מעצרו מיום 22/10/12 ועד יום 31/12/12.

ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, שהנאשם לא ישא בו זולת אם יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירה בה הורשע או כל עבירת שהיא פשע, ויורשע בה בתוך תקופת התנאי או לאחריה.

אם יבקש הנאשם להשתקם, מומלץ כי שב"ס יאפשר לו לעבור הליך טיפולי בבית הסוהר. (השוו ע"פ 7496/12 זיתוני נ' מ"י (26/6/13), מפי כב' הש' רובינשטיין).

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ז שבט תשע"ד, 28 ינואר 2014.